

TALOUSARVION 2021 JA –SUUNNITELMAN 2022 – 2023 LAADINTAOHJEET

TALOUSARVION JA SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Talousarvion lähtökohtana on Laitilan kaupungin strategia sekä valtuuston asettamat strategiset päämäärät. Talousarvio ja taloussuunnitelma laaditaan siten, että Laitilan kaupungin asukkaiden tarvitsemat palvelut voidaan järjestää. Talousarvion tavoitteena on vakaan talouden turvaaminen. Myöskään investoinnit eivät saa aiheuttaa hallitsematonta käyttökustannusten nousua.

Talousarviokehys on laadittu käyttötalouden osalta. Talousarvion laadinnassa noudatetaan talousarvion laadintaohjetta. Laadintaohjetta täydentävänä ohjeistuksena käytetään Valtiovarainministeriön Kuntatieto-ohjelmaan kuuluvaa JHS 199 Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja –suunnitelma –suositusta.

TAVOITTEET

Valtuuston sitovuustasot muodostavat laadittavan talousarvion rungon. Näiden pohjalta tulee määrittellä kuntastrategian mukaiset toimialastrategiat valiokunnissa ja lautakunnissa. **Toimialastrategiaan on määriteltävä tavoitteet, toimenpide-ehdotukset sekä mittarit ja tavoitetasot.** Lisäksi talousarvioon ja –suunnitelmaan on sisällytettävä toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut.

TOIMIELINTEN MENOKEHYKSET

Talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että resurssien käytössä otetaan huomioon Laitilan kaupungin strategian toiminnalliset painotukset ja tavoitteet. Vuoden 2021 talousarvion lähtökohtana on, että henkilöstöresurssit säilyvät ennallaan. Henkilöstön lisäykset ovat mahdollisia vain perustelluista syistä. Myös avoimiksi tulevien vakanssien kohdalla on pohdittava mahdollisuutta järjestellä tehtävät uudelleen siten, että vakanssia ei tarvitsisi täyttää.

Henkilöstöesityksiä varten on täytettävä henkilöstösuunnitelma –lomake, joka on tallennettu hakemistoon T:\Vuoden 2021 talousarvio\Henkilöstösuunnitelmat.

Talousarviokehys: Talousarvion kehyksenä käytetään kaupunginhallituksen 8.6.2020 hyväksymää kehystä.

INVESTOINNIT

- 10 000 euroa ylittävät hankintamenot on eriteltävä investointiosassa
- Investointiosassa esitetyistä hankkeista, jotka ylittävät 42 000 euroa, tulee täyttää hankesuunnitelma-lomake. Hankesuunnitelmalomake tallennetaan 30.8.2020 mennessä hakemistoon T:\Vuoden 2021 talousarvio\Investointien hankesuunnitelmat.
 - Investointiosan rakennushankkeiden osalta laatii tekninen valiokunta
 - Valiokuntien on tehtävä rakentamishankkeiden investointiehdotukset yhteistyössä teknisen valiokunnan kanssa viimeistään elokuussa 2020
 - Teknisen toimen on tehtävä esitys taloussuunnitelmaan sisältyvästä rakentamishankkeista viimeistään 30.8.2020 ja toimitettava se vt. talous- ja hallintojohtajalle

Investointihankkeista on esitettävä määrärahan lisäksi kokonaiskustannusarviot. Investointiosaan ei saa sisällyttää määrärahaesityksiä, jotka eivät lisää kaupungin omaisuutta (esim. avustukset yksityisteille). Investointiosaan budjetoidaan kiinteistöjen peruskorjaukset, jotka lisäävät kiinteistön käyttöomaisuusarvoa. Kunnossapitohankkeet kuuluvat talousarvion käyttötalousosaan.

Omana hankkeena käsitellään rakennushankkeet, joiden kokonaiskustannusarvio on yli 42 000 euroa. Tätä pienemmät hankkeet esitetään ryhmässä muut hankkeet. Investointiosan tuloarviona esitetään arvioidut valtion ja muiden yhteisöjen rahoitusosuudet investointeihin. Jos investointien valtionosuutta maksetaan jälkirahoitteisena, se otetaan kunnan talousarvioon bruttoperiaatteella (koko summa ko. vuodelle) sekä investointiosaan että rahoitusosaan.

VALTIONOSUUDET JA VEROTULOT

Talousarviokehyksessä on käytetty Kuntaliiton laskennallisia ennusteita verotuloista ja valtionosuuksista. Sekä verotulo- että valtionosuusennusteisiin vaikuttaa merkittävästi 2020 alussa suomeen rantautunut koronavirusepidemia.

MUUT TUOTOT

Talousarvion yhteydessä toimialojen tulee tehdä selvitys kaikista perittävistä taksoista ja maksuista. Selvityksessä on mainittava, mihin maksu perustuu ja paljonko menoista tuo maksu kattaa. Taksoja ja maksuja korotetaan lainsäädännössä päätetyn mukaisesti. Toimialoja kannustetaan talousarvion laadinnan yhteydessä kartoittamaan erilaiset avustus- ja rahoitusmahdollisuudet eri palveluille ja hakemaan niitä aktiivisesti.

PALKAT

Talouspalvelut tallentaa talousarvion palkkasummat keskitetysti

taloussuunnitteluohjelmaan. Tehtäväalueen työntekijöiden vuosipalkoista Excel-pohjaiset taulukot on toimitettu toukokuun alussa tarkistettavaksi toimialoille. Taulukoissa on kustannuspaikoittain ja henkilöittäin viran- ja toimenhaltijoiden vuosipalkka. Vuosipalkkaan sisältyy lomarahaa. Excel-tilukoissa on tarkemmat toimintaohjeet. Toimialat tallentavat itse kyseiseen Excel-tilukkaan erillisille riveille palkkamäärärahat ilman sivukuluja. Pohjana sijaismäärärahojen arvioinnissa käytetään vuoden 2020 tilinpäätöksen toteutuneita lukuja.

Taulukko palautetaan sähköpostin liitteenä osoitteeseen atte.hyvarinen@laitila.fi viimeistään 31.5.2020.

Opettajien osalta alustavina talousarviopalkkoina käytetään vuoden 2019 tilinpäätöksen palkkoja. Rehtoreiden on toimitettava opettajatietolomakkeet palkkatoimistoon viimeistään 30.8.2020, jonka jälkeen tiedot päivitetään palkanlaskentajärjestelmään ja talousarvioon.

Mahdollista palkankorotusvarausta ei saa huomioida toimialoilla palkkojen tarkistusvaiheessa. Palkankorotusvaraus (3 %) huomioidaan taloussuunnitteluohjelmassa palkkojen siirron jälkeen.

Omaishoitajien ja perhehoitajien palkkiot varataan aiemmasta käytännöstä poiketen avustuksiin. Perhehoidon palkkiot varataan asiakaspalvelujen ostoihin.

Palkkojen sivukulut tallennetaan keskitetysti talouspalveluissa. Taloussuunnitteluohjelma laskee automaattisesti sosiaaliturvamaksut ja eläkevakuutusmaksut, joten niitä ei saa lisätä talousarvioehdotukseen.

Mikäli palkkoja halutaan siirtää kustannuspaikasta toiseen vuodesta 2020 poikkeavalla tavalla, tulee muutokset ilmoittaa sekä palkkatoimistoon että talouspalveluihin. Myös suunnitelmavuosien 2022 - 2023 osalta tehtävät mahdolliset palkantarkistukset ja työnantajamaksujen tarkistukset tehdään talouspalvelujen toimesta.

SISÄISET LASKUTUSERÄT, VYÖRYTETTÄVÄT ERÄT JA POISTOT

SISÄISET MÄÄRÄRAHAT:

Sisäisen laskutuksen menot ja tulot sisällytetään yksiköiden määrärahoihin ja kirjanpitoon. Sisäiset erät on jo talousarviovaiheessa kyettävä erottamaan ulkoisista tapahtumista, jotta ulkoinen tuloslaskelma pystytään esittämään.

Sisäisinä erinä käsitellään posti-, puhelin- ja kopiointimenot sekä sisäiset ruokapalvelumenot. Posti-, puhelin- ja kopiointi- ja ruokapalvelumenot määräytyvät tilinpäätöksen 2019 mukaan. Yksikköhintojen laskemisessa otetaan huomioon vain ulkoiset menot, ei kustannuslaskennallisia eriä.

Sisäiset erät lasketaan seuraavasti: Hallintokohtainen suoritteiden määrä tulee 2019 tilinpäätöksestä ja kokonaiskustannukset vuoden 2020 talousarviosta. Talousarvion perusteella laskettuja posti-, puhelin- ja kopiointimenojen yksikköhintoja käytetään myös vuoden 2020 tilinpäätöksessä.

Talouspalvelut tarkistavat sisäisten erien määrärahat ja tallentavat ne keskitetysti vuoden 2021 talousarvioehdotuksiin. **Sisäiset ruokapalvelumenot täsmennetään talousarvioon elokuussa 2020. Käyttötalouden eurotiedot tulee tallentaa talousarviotyökaluun 16.8.2019 mennessä, jonka jälkeen kirjanpitäjä täsmäyttää sisäiset erät.**

Toimialat tallentavat talousarvion 2021 eurotiedot keväällä 2019 käyttöönotettuun Talousarviotyökaluun, josta tiedot siirretään valiokuntavaiheen jälkeen taloussuunnitteluohjelmaan. Nykyisin käytössä olevan taloussuunnitteluohjelman muokkausoikeudet rajataan jatkossa taloushallinnolle ja toimialoilla säilytetään katseluoikeudet.

VYÖRYTYSERÄT:

Vyörytyserät eivät ole määrärahoja vaan kustannuslaskennallisia eriä. Näitä ovat sisäinen vuokra, siivouksen kustannukset sekä keskitetysti hoidettujen palvelujen kustannukset, kuten taloushallinto, henkilöstöhallinto ja tietohallinto. **Näiden palvelujen talousarvioluvut on tallennettava 16.8.2020 mennessä.** Tämän jälkeen talouspalvelut kohdentavat keskitetysti kustannuslaskennalliset erät toimialoille ja yksiköille.

POISTOT:

Suunnitelman mukaiset poistot eivät ole määrärahoja. Ne ovat kustannuksia, jotka tulee huomioida palveluiden ulkoisessa hinnoittelussa.

SÄHKÖ-LÄMMITYS- JA VESIMAKSUT SEKÄ MUUT TOIMINTAKULUT

Laitilan kaupunki on vuoden 2019 talousarviossa ottanut käyttöön sisäiset vuokrat, jotka sisältävät mm. sähkö- lämmitys- ja vesimaksut. Näitä kustannuksia ei varata toimialojen talousarvioissa enää ulkoisina määrärahoina.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden, ostopalveluiden sekä muiden toimintakulujen osalta tulee arvioida tapauskohtaisesti mahdolliset muutokset. Inflaatiotarkistusta ei tehdä.

KOKOUSPALKKIOT

Kokouspalkkiot ovat: KV, KH ja sen jaostot ja tarkastuslautakunta 75 €, valiokunnat, lautakunnat ja johtokunnat 60 € sekä muut toimielimet 45 €.

ARVONLISÄVERO

Talousarvioehdotuksen määrärahoihin ei sisällytetä arvonlisäveroa.

TIETOHALLINTOON LIITTYVÄT MENOT

Toimialat käyvät toimialajohtajien johdolla läpi seuraavan vuoden järjestelmähankintatarpeensa ja toimittavat tiedot ja perustelut niistä 30.8.2020 mennessä sähköpostilla sami.suominen@laitila.fi tai digipäällikön ja toimialajohtajien välisissä palavereissa. Rutiinihankintoja laajemmista kehittämishankkeista tulee tehdä myös projektikuvaus. It-tarpeiden kartoituksen jälkeen vt. talous- ja hallintojohtaja ja digipäällikkö

käsittelevät ehdotetut it-hankinnat 30.8.2020 mennessä. It-hankinnat priorisoidaan tarpeellisuuden mukaan sekä arvioidaan henkilöstöresurssit hankkeiden toteuttamiseen.

Tietohallinnon osalta varataan keskitetysti hallinnon toimialalla määrärahat tietohallinnon asiantuntijapalveluihin sekä kaupungin yhteisten it-palvelujen järjestämiseen. Muuten it-budjetoinnissa lähtökohtana on omistajavastuu: se taho, jonka tarkoituksia jokin tietojärjestelmä tai laite palvelee, vastaa hankintojen, ylläpidon, päivitysten ym. budjetoinnista ja kustannuksista.

Laitilan kaupunki on siirtynyt käyttämään leasing-rahoitusta IT-laitteiden ja kännyköiden hankinnoissa. Tämä tarkoittaa sitä, että jatkossa laitteita ei osteta omaksi vaan hyödynnetään leasing- rahoitusta, jolloin kustannukset näkyvät jatkossa käyttötaloudessa leasingvuokratuluna. IT-laitteiden ja kännyköiden hankinta on keskitetty tietohallintopalveluihin.

KOULUTUSMENOT

Kaupungilla on varattuna keskitettyä koulutusmäärärahaa. Tätä käytetään laajojen henkilöryhmien koulutuksiin sekä luottamushenkilöille tarkoitettuun koulutukseen. Määrärahan käytöstä sovitaan yhdessä.

RISKIEN HALLINTA JA SISÄINEN TARKISTUS

Riskien hallinnan osalta Laitilan kaupungilla on käytössä riskienhallintaohjelma, johon on kirjattu eri osastojen merkittävimpiä riskejä. Riskienhallintaohjelma päivitettiin keväällä 2019. **Talousarvion laadinnan yhteydessä tulee riskit arvioida uudelleen ja päivittää tiedot uuteen riskienhallintaohjelmaan.** Riskienhallintaa koordinoi taloussuunnittelija.

TALOUSARVIO- JA TALOUSSUUNNITELMAEHDOTUKSEN PERUSTELUT

Toimielinten tulee laatia hallintokunnan omien tarpeiden mukainen esitys, joka esitellään valtuustolle. Esitys sisältää:

- Käyttötalouden tulosalueittain toiminnalliset tavoitteet, mittarit, määrärahat ja tuloarviot
- Henkilöstösuunnitelma v. 2021 - 2023
- Investointiosa

Perustelutekstien esittämistapaan ei tule muutoksia.

Vuoden 2020 talousarvion tekstit on kopioitu vuoden 2021 talousarviotekstien pohjaksi. Tekstiedostot löytyvät vakiintuneen käytännön mukaisesti yhteisestä TIEDOT-hakemistosta.

Vuoden 2020 talousarviotekstit tulee päivittää vuoden 2021 tilannetta vastaavaksi.

Samalla on tarkistettava tehtäväkohtaiset suoritteet. Muut talousarvion tunnusluvut

lasketaan keskitetysti talouspalveluissa. Syksyllä 2018 otettiin käyttöön

talousarviokirjatyökalu, joka toimii samaan tapaan kuin aiemmin käyttöön otettu

tilinpäätöskirjatyökalu. Asukaslukuna käytetään 31.12.2019 tilanteen asukasmäärää, joka oli 8 593.

TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN LAADINTAPERIAATTEET

Hallintokuntien tulee laatia vuoden 2021 talousarvioehdotus tehtäväkohtaisten kehysten mukaisesti edellä kerrottujen ohjeiden mukaisesti. Tässä vaiheessa kehyksiin sisältyy ainoastaan liitteen 3 ja 4 kehystarkastelussa mainitut menolisäykset ja –tarkistukset vuodesta 2020.

TALOUSARVIOEHDOTUKSEN LAADINTA-AIKATAULU

TEHTÄVÄT	ERÄPÄIVÄ
Talousarviokehysten ja -ohjeiden käsittely johtoryhmässä	touko-kesäkuu 2020
Talousarviokehys ja -ohjeet kaupunginhallituksessa	8.6.2020
Lautakuntien investointiehdotukset rakentamishankkeista tekniselle valiokunnalle	30.8.2020 mennessä
Palkkojen Excel-taulukot palautus	31.5.2020
Sisäiset vuokrat valmiit. Taloushallinto tallentaa talousarvioon	31.5.2020
It-hankintatarpeet digipäällikölle	30.8.2020
Tiedot sisäisistä kustannuksista ja muutoksista laskentasihteerille	16.8.2020
Sisäiset laskutuserät talouspalveluissa tallennettu, TA21 valiokunnille valmis	30.8.2020
Investointiehdotukset irtaimiston osalta vt. talous- ja hallintojohtajalle	30.8.2020
Investointiosan esitys rakentamishajelmasta tekniselle toimelle. Tekninen johtaja toimittaa investointien perustelut vt. talous- ja hallintojohtajalle	30.8.2020

Talousarvion valiokuntakäsittely	viikot 39-40
Talousarvioehdotus jätettävä vt. talous- ja hallintojohtajalle	2.10.2020
Valtuustoseminaari	28.10.2020
Talousarvion käsittely kaupunginhallituksessa	11.-12.11.2020
Talousarvion valtuustokäsittely	7.12.2020

YLEISET ASIAT, JOTKA HUOMIOITAVA TALOUSARVIOTA LAADITTAESSA

Talousarviota laadittaessa menot ja tulot tulisi kohdistaa oikeisiin tiliryhmiin.

Suunnitteluvuodet 2022 ja 2023 otetaan huomioon siten, että käyttötaloudessa olennaiset suunnitteluvuosien muutokset huomioidaan arvioinnissa. Muuten tulo/menotaso pidetään samana kuin vuoden 2021 arvio.

LAITILAN KAUPUNGINHALLITUS

8.6.2020

kaupunginjohtaja

vt. talous- ja hallintojohtaja